

<https://aikuiskasvatus.fi>

Rajat ylittävä tiedelehti
<https://aikuiskasvatus.fi>

<https://www.facebook.com/kasvatuksentiedelehdet/>

<https://twitter.com/aikuiskasvatus>

<https://www.linkedin.com>

[MIKÄ AIKUISKASVATUS? \(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/MIKA-AIKUISKASVATUS/\)](https://aikuiskasvatus.fi/mika-aikuiskasvatus/)

[OHJEITA KIRJOITTAJALLE \(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/OHJEITA-KIRJOITTAJALLE/\)](https://aikuiskasvatus.fi/ohjeita-kirjoittajalle/)

[BLOGI \(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/BLOGI/\)](https://aikuiskasvatus.fi/blogi/)

[YHTEYSTIEDOT \(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/YHTEYSTIEDOT/\)](https://aikuiskasvatus.fi/yhteystiedot/)

[TILAA UUTISKIRJE \(HTTPS://KVS-LV.CREAMAILER.FI/SURVEY/ANSWER/4IYVR6P70LVUH\)](https://kvs-lv.creamailer.fi/survey/answer/4iyvr6p70lvuh/)

Ota yhteyttä toimitukseen
<https://aikuiskasvatus.fi/yhteystiedot/>

Mediatiedot
<https://aikuiskasvatus.fi/mediatiedot/>

Osta irtonumeroita KVS-kaupasta
<https://kvskauppa.fi/>

Tuoreen opettajat arjessa törmäävät kaksi erilaista kulttuuria ideaaleineen ja tavoitteineen.

Koulun työkuultuuri haastaa tuoreen opettajan

Uransa alussa opettaja pääsee puntaroimaan koulutuksen antia käytännössä. Koulun arki saattaa kuitenkin yllättää.

05.05.2020 · [MINNI MATIKAINEN](#)

[\(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/BLOGI/KIRJOITTAJA/MINNI-MATIKAINEN/\)](https://aikuiskasvatus.fi/blogi/kirjoittaja/minni-matikainen/), [TIINA NIKKOLA](#) [\(HTTPS://AIKUISKASVATUS.FI/BLOGI/KIRJOITTAJA/TIINA-NIKKOLA/\)](https://aikuiskasvatus.fi/blogi/kirjoittaja/tiina-nikkola/)

Suomessa on maailman mittapuulla tasokas opettajankoulutus ja yksi parhaita koulujärjestelmiä. Opettajiimme, opettajankoulutukseemme ja peruskouluumme luotetaan.

Siirtymä koulutuksesta työelämään paljastaa kuitenkin peruskoulun ja opettajankoulutuksen välisiä jännitteitä. Valmistuttuaan opettaja aloittaa työyhteisössä, joka sosiaalistaa tietynlaisiin toimintamalleihin niin oppilaita kuin henkilöstöä.

Mallit saattavat poiketa niistä, joihin tulokas on tottunut opettajankoulutuksessa. Tuoreen ja tutkimuserustaisen akateemisen osaamisen soveltaminen käytäntöön ei aina sujukaan koulun arjessa ongelmitta, ja arjen ongelmat puolestaan haastavat koulutuksessa hankittua osaamista.

Mallit omaksutaan kollegoilta

Siinä missä opettajankoulutus korostaa kriittistä reflektiivisyyttä, koulu perustuu pitkälle sosiaalistaviin oppimisen muotoihin, koulun käytänteiden informaaliin oppimiseen kollegoilta. Näin tuoreet opettajat ainakin kokevat, osoittivat Jukka Husu ja Auli Toom opettajankoulutuksen kehittämisen tueksi [laatimassaan selvityksessä](#) (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75552>). Vaikka yksittäiset erot ovat suuria, opettajankoulutuksella ja peruskoululla on toisistaan poikkeavat työkuultuurit: toimintatavat, normit, arvot ja pyrkimykset.

Huomasimme saman [tutkiessamme](#) (<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/88082/47268>), millaisia kokemuksia kriittiseen reflektioon ja tutkivaan, yhteisölliseen oppimiseen painottavasta opettajankoulutusmallista valmistuneilla opettajilla oli työuran aloittamisesta.

Avainsanat

[aikuiskasvatus](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-aikuiskasvatus-40>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-40/>

[aikuisokoulutus](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-aikuisopiskelu>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-aktivismi>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-ammattikorkeakoulu>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-arviointi>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-bolognan-prosessi>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-prosessi/>

[ekososiaalinen sivistys](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-sivistys/>

[hyve-etiikka](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-etiikka/>

[itsekasvatus](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kasvatusfilosofia>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kaupunkisuunnittelu>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kestävyyssajattelu>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kielitalo>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kirjallisuus>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-korkeakoulu>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-lukupiiri>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-maahanmuutto>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-monilajinen-empatia>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-empatia/>

[monitieteisyys](#)
<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-muutoslaboratoria>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-nuorisotutkimus>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-oppiminen>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-oppimisvaikeudet>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-oppimisvaikeudet>

<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-oppimisvaikeudet>

Haastattelemillamme opettajilla oli hyvät taidot tarkastella ryhmäilmiöitä sekä omassa luokassaan että opettajanhuoneissa. He osasivat arvioida kriittisesti koulua työyhteisönä ja koulukulttuuria.

Kouluissa ei kuitenkaan juuri näyttänyt olevan aikaa, mahdollisuuksia eikä rakenteita kriittiselle ajattelulle, kuten totuttujen toimintamallien tarkastelulle ja arvioinnille, yhdessä kollegojen kanssa. Useat koulun työtavat ovat luonteeltaan niin itsestään selviä, että niitä toteutetaan kyseenalaistamatta. Uusi opettaja sosiaalistuu niihin helposti kuin itsestään.

Kaksi kulttuuria rinnakkain

Opettajankoulutuksen ja koulun työkalut elävät kouluissa limittäin, eikä koulutuksessa hankittua kriittistä osaamista välttämättä voi helposti soveltaa tai edes sovittaa yhteen koulun kulttuurin kanssa. Nuoren opettajan onkin löydettävä samanhenkisiä työkavereita, joiden kanssa tehdä kriittistä yhteistyötä. Tai sitten hänen on toimittava itsenäisesti – ja usein samalla yksinäisesti – muutoksen airuena. Taakka voi käydä raskaaksi, vaikka halua koulun kulttuurin kehittämiseen olisikin.

Aina kulttuurin kehittäminen ei lähde opettajista, vaan koulujen työkäytänteitä voidaan joutua tarkastelemaan ja muuttamaan yhteisön ulkopuolisten tapahtumien vuoksi.

Keväällä 2020 koronapandemia on haastanut koulujen työkäytänteet ennennäkemättömässä mittakaavassa, kun opetus maaliskuussa siirtyi lyhyellä varoitusajalla lähes kaikilla koulutusasteilla etäyhteyksin hoidettavaksi. Pikavauhdilla tehtyjen muutosten onnistumista voidaan arvioida vasta jälkikäteen. Nähtäväksi jää, onko opettajankoulutuksessa onnistuttu kouluttamaan muutoksiin ja epävarmuuteen avoimesti ja joustavasti suhtautuvia opettajia.

Koulun työkalut muuttaminen on vaikeaa riippumatta siitä, käynnistääkö muutoksen opettajan oma sisäinen kehityshalu vai ulkoinen pakko. Työkalut taustalla olevat peruskomukset opettajan työstä ovat samalla opettajan identiteetin lähde. Ei siis riitä, että muutetaan vain koulun työkaluja, vaan opettajan työtä ja identiteettiä on ajateltava uudelleen.

Kuva: [Oskars Sylwan](https://unsplash.com/@oskarssylwan?utm_source=unsplash&utm_medium=referral&utm_content=creditCopyText) (https://unsplash.com/@oskarssylwan?utm_source=unsplash&utm_medium=referral&utm_content=creditCopyText) / [Unsplash](https://unsplash.com/s/photos/teacher-young?utm_source=unsplash&utm_medium=referral&utm_content=creditCopyText) (https://unsplash.com/s/photos/teacher-young?utm_source=unsplash&utm_medium=referral&utm_content=creditCopyText)

Lisää aiheesta:

Tiina Nikkola, Jarmo Lyhty, Matti Rautiainen. & Minni Matikainen: ”Työkalut ja jännitteitä koulutusyhteisöissä” (<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/88082>). *Aikuiskasvatus* 4/2019.

Ville Mankki: ”Piilevä näkyväksi. Tutkimuksen avulla kohti laadukkaampia opiskelijavalmiutuksia” (<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/91047>). *Aikuiskasvatus* 1/2020.

osaamistavoitteet

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-osallisuus>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-planetaariset-kriisit>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-kriisit/>)

sivistys

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-sivistysyliopisto>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-teemanumero>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-tiedeartikkeli>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-tiedejulkaisu>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-tohtorikoulutus>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-toimintavalmiudet>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-toimituskunta>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-toimituskunta-tutuksi>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-tutuksi/>)

tutkimus

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-tutkinnot>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-työelämä>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-väitöskirja>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-väitöskirjatutkija>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-yleiset-valmiudet>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-valmiudet/>)

yliopisto

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta-yrittäjyys>)

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/ta>)

Blogitekstit

Väitöskirjatutkijat

sivistysyliopiston raunioilla

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/va-sivistysyliopiston-raunioilla/>)

Tutkijan tärkein työkalu on

luottamus

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/tu-tarkein-tyokalu-on-luottamus/>)

”Koulutuksen kilvoittelussa

kaikki ei ole vain itsestä kiinni”

(<https://aikuiskasvatus.fi/blogi/kc-kaikki-ei-ole-vain-itsesta-kiinni/>)

Tiedelehteä julkaisevat

Kvs

Säätiö • Foundation (<https://kansanvalistusseura.fi/>)

(<https://www.aikuiskasvatuksentutkimusseura.fi/>)

Lue myös

Kvs

Elm Magazine

(<https://elmmagazine.eu/>)